

Volilni boj.

Shodi S. K. Z. v St. Ilju, Jarenini in St. Jakobu 18. aprila so se jako dobro obnesli. Najbolje je bil obiskan shod v St. Ilju. Vsi gornji prostori Celcerjeve gostilne so bili natlačena polni poslušalcev-volilcev. Govorili so: v St. Ilju kandidat S. K. Z. g. Robič ter župan Thaler in Zebot; v Jarenini pa Robič, velepos. Supanič in Zebot. Pri Sv. Jakobu Robič in Thaler. Kandidaturi, Robičeva za kmečko in dr. Korošca za splošno skupino, sta bili na vseh shodih z navdušenjem sprejeti.

Slov. Bistrica. Da se zabrani vsaka neednost med volilci, sklical se je za dne 18. t. m. zaupen shod S. K. Z. v Slov. Bistrici. Gospod župnik Medved je poslal na ta shod sledečo izjavo:

„Cenjenim zborovalcem! Na velikonočni ponedeljek mi je zaupni shod v Konjicah ponudil kandidaturu za deželni zbor, katero sem sprejel pod gotovim pogojem. Ker se ta pogoj ni izpolnil, se za izkazano zaupanje zahvaljujem in kandidaturi odpovem. Z najodličnejšim spoštovanjem Martin Medved, župnik. Laporje, dne 18. aprila 1909.“

Vsled te izjave so se navzoči zaupniki soglasno izrekli za kandidaturu g. Petra Novaka, posestnika in gostilničarja v Slov. Bistrici, ki je kandidaturu na podlagi programa S. K. Z. tudi sprejel. Na to se je še postavil kandidatom za splošno skupino gospod dr. Anton Korošec, državni poslanec, Maribor. Oba kandidata sta v krepkih besedah razvijala svoje nazore in izzvala splošno odobravanje. Štajerčijanska stranka je postavila zopet Kresnika za kandidata v kmečki skupini, v splošni skupini pa kandidira proti dr. Korošcu bivši učitelj Kitek, sedaj pri južni železnici.

Dr. Korošec. Dne 18. t. m. se je kandidat S. K. Z. za splošno skupino dr. Korošec predstavil svojim volilcem v Framu. Shod se je vršil pri gospodu Turnerju v najlepšem redu in soglasju. Popoldan je govoril dr. Korošec v Slov. Bistrici.

Liberalni kričalci. V nedeljo popoldne ob štirih je priredila S. K. Z. javen društveni shod v slovenjegraškem Narodnem domu, kjer se je predstavil kandidat dr. Verstovšek. Celjski liberalci so se tega zborovanja tako ustrašili, da so poslali samega dr. Kodermana. Ta je s pomočjo znanega Vrečkota spravil skupaj kakih 20 kričalcev, med njimi tudi nekaj Italijanov. Opazili smo med njimi tudi par učiteljev in pa e. kr. davčnega oficijala Blažona, kar jim ne služi posebno v čast. Ko se je otvoril shod, so pričeli na komando dr. Kodermanaj in Vrečkota neznanosko kričati, tako da so postali vsi hripavi. Vrečko sam je tako vpil, da mu je kar v potokih lil pot s čela. Večkratni poziv gosp. predsednika, naj bodo mirni ali pa naj se odstranijo, ni izdal ničesar. Šele ko je prišel govoriti g. Günther, so za hip prenehali. G. Günther je priporočal kandidaturu dr. Verstovškega in pozval navzoče, naj dvigne roko, kdor je za dr. Verstovškega. In dvignili so roko vsi navzoči pristaši S. K. Z. brez izjeme. To je poparilo liberalce, a vendar so zopet na komando pričeli kričati, žvižgati in rjoveti, kakor pač znajo le liberalci. Naši so se jim pa smejali in se šalili iz njih. Ker spriči takega razgrajanja ni bilo mogoče dalje zborovati, se je shod zaključil. Ta shod je Kmečki zvezi veliko koristil, ker so sedaj ljudje na lastne oči videli, kako omiko daje Narodna stranka svojim pristašem. Splošen vtis tega shoda je bil, da nam je liberalno kričanje več koristilo, kakor pa če bi ure in ure mirno zborovali. Posledice tega shoda so za kmečko zvezo zelo ugodne, ne tako za Nar. stranko in njene razgrajaje, ki se bodo morali radi svojega našilja zagovarjati pred sodiščem.

Shod v Velenju. Nad 200 mož je prihitelo večeraj popoldne po 11. uri v gostilno g. župana Skaze na shod S. K. Z., ki je res lepo uspel. Podpredsednik S. K. Z. g. Mlakar je otvoril shod in pozdravil navzoče, nakar je g. župan Skaza predstavil kandidata Kmečke zveze za kmečko skupino fr. Karla Verstovškega, profesorja v Mariboru, katerega pa že itak vsi dobro poznamo, saj je naš domačin. Kandidat dr. Verstovšek je na to v daljšem govoru razvil svoj program, ki je seveda isti kakor program Slov. kmečke zveze. Govorili so še g. župan Skaza, Mlakar in drugi. Med navzočimi je vladalo velikansko navdušenje za Slovensko kmečko zvezo in za njena kandidata Pišeka (splošna skupina) in dr. Verstovškega (kmečka skupina). Vsi kmetje so obljubili, da bodo kot en mož šli na volišče in oddali volilne listke dne 7. maja z napisom: Franc Pišek, državni poslanec, Orehova vas, dne 17. maja pa: dr. Karl Verstovšek, profesor, Maribor.

Dr. Jankovič in Pišek. Shod S. K. Z. na Zdolah dne 18. t. m. je bil zelo sijajen. Vse je navdušeno za stranko in njene kandidate Franc Pišeka v splošni skupini in dr. Jankoviča v skupini kmečkih občin. Predsedoval je odbornik S. K. Z. g. Pajdaš. Na shod je prišlo tudi mnogo nasprotnikov, toda bili so mirni in se štrinjali s sklepi. Zmaga bo naša.

Roškar. Kandidat in drž. poslanec Roškar je imel dne 18. t. m. shod v Ivanjševcih. Shod je bil dobro obiskan in je uspel v najuzornejšem redu. Govorila sta Roškar in Pušenjak.

V ptujskem okraju je napravil kandidat S. K. Z. Jožef Ozmeč na Belo nedeljo dva shoda. Zjutraj ob osmih v Cirkovcah in popoldne ob treh pri g. Grabarju na Hajdinu. Oba shoda sta bila dobro obiskana. Program, ki ga je razvijal kandidat, se je odobral vsestransko, kar je pričevalo

ne samo burno pritrdjevanje temveč tudi govoru sledeča razmotrivanja in pojasnjevanja. Mož-beseda se velja Poljanec, zato ne marajo zanj, kdor ne drži besede. Priprčanje zborovalcev je obče, da je gotova lepa zmaga kandidata S. K. Z. zlasti na zgornjem Dravskem polju.

Shod pri Sv. Križu tik Slatine. Kandidat Jakob Vrečko, kmet na Ponikvi, se je v nedeljo zjutraj predstavil pri nas. Napravil je s svojim programnim govorom najboljši vtis in soglasno je bil za kandidata potrjen. Za njim je krepko krtačil narodno in štajerčevu stranko nadžupnik Korošec. Njuna gosposka kandidata naj le volijo doktorji in plesnivi nemškutarji! Na shodu je bilo okoli 150 volilcev.

Shod v Kostrivnici 18. t. m. popoldne se je izvršno obnesel. Govorila sta kandidat Jakob Vrečko in župan Roškar iz Rajnkovca. Vrečkova kandidatura je bila soglasno in z izrednim navdušenjem sprejeta. Nekdo, bivši pristaša „narodne“ stranke, je kandidata po shodu vprašal, ali zna dovolj nemški. „No pa poskusiva!“ je rekel kandidat in dotičnik je to skušnjo takej odklonil. Tudi dr. Anton Korošec bo v splošni skupini dobil tukaj dne 7. maja vse glasove.

Dr. Benkovič in Terjav. Volilni shodi S. K. Z. dopolne v laškem okraju in v St. Juriju na j. ž. so se izborno obresli. Govorila sta dr. Benkovič in Terjav. Dr. Benkovič je v Laškem govoril tudi na obnem zboru. Prometne zveze železničarjev. Kandidata S. K. Z. povsod z navdušenjem sprejeta.

Volilne shode priredi kandidat Meško prihodno nedeljo na Koga pri Središču, v Miklavžu in v Središču. Somišljeniki, agitirajte že zdaj za te shode.

St. Jur ob juž. žel. V soboto, dne 17. t. m. zvečer je imela Narodna stranka volilni shod pri Adamu Kinel. Vstop je imel samo tisti, ki je imel primerno povabilo. Shoda se je udeležilo le par volilcev, shod je bil po noči. Kako se liberalci boje svetlobe in luči, da se ji ne morejo prilagoditi.

Družmirje pri Šoštanju. Zadnjo nedeljo je priredila liberalna stranka shod pri Gregorevčiču v Družmirju. Goričnik in Volk sta agitirala na vse strani; v nedeljo zjutraj je bil Volk na vse zgodaj pri farni cerkvi, vabila na liberalni shod so bila povsod na hišah, hlevih, drevesih. Pa glej smolo, shod bi se naj bil začel ob 3. uri popoldne, pa udeležencev le malo. Ob 4. uri je končala družmirska požarna bramba svojo vajo. Ognjegasci grejo k Gregorevčiču na običajno pivo. In še le zdaj se začne shod. Iz Celja sta prišla namesto dr. Božiča dr. Gvido Serneč in dr. Janko Serneč. Prvi govornik, dr. Gvido Serneč, je govoril za nadučitelja Brinarja, napadal je Kmečko zvezo in duhovščino rekoč: Kdor se obesi za farški frak, je že nesrečen. Ne vemo, ali mu je to dr. Božič povedal. Drugi govornik, dr. Janko Serneč, je priporočal dr. Božiča. Ta je precej udrihal po Kmečki zvezi, dr. Korošcu, posebno pa si je privoščil dr. Verstovškega; duhovščini je očital, da ima dve tretjini dneva prostega, pa nič ne stori. Hvalil pa je Narodno stranko, ker je ustanovila vinarsko zadrugo v Celju in mlekarno. — Poslušalec je bilo okoli 40—50, nekaj tržanov, par rudokopov in družmirska požarna bramba. Poslušalci so se dolgočasili in na tihem smejali učenima doktorjema, ki sta kaj slabo govorila. Volk, Goričnik ali Dvornik bi bili tudi lahko to povedali. Shodu je predsedoval načelnik požarne brambe, ki se je na koncu lepo zahvalil za podučljiv govor in zaklical kandidata živijo. — O Johan, ali se še spominjaš, kako si na Bapuški gostiji zatrjeval poslancu Terjavu, da nisi liberalci? Mi pa te že dalj časa poznamo in vemo, da si vedno bil zvest pristaša Narodne stranke. Shod se je vršil torej klaverno.

Bizeljsko. Volilni shod na programu celjskih doktorjev se je vršil v nedeljo, dne 18. t. m. Prvi govorniki so govorili še precej stvarno o krivicah, ki jih dela nemška večina v dež. zboru nam Slovence, samo tega niso povedali, kdo bo vse te krivice odpravil. Če jih bo g. Malus, potem bi šel človek kar agitirat za njega, celo v druge okraje. Cvetko Balon je rekel: pojdimo stran od doktorjev in volimo kmeta. Dr. Kukovec in dr. Božič, ali slišita, kaj vama pravijo vaši pristaši? Saj ste vi postavili Malusa za kandidata in sami tudi kandidirate! Nekdo je rekel, da bo volil Malusa zato, ker je „to ameriansko trto na svet prinesel.“ Brinar je rekel, da mu ni nič za kandidaturu. Zdaj naj se pa človek spozna pri teh ljudeh: eden se ponuja in pravi, da se ne ponuja, drugi je ves nedolžen na amerianski trti, tretji pravi: stran od doktorjev, voli pa tistega, ki ga postavijo doktorji. To je že prevelika kolobocija. — Če je ameriansko trto Malus na svet prinesel, naj se imenuje Malusova trta in ne amerianska. Nazadnje je govoril naš bizeljski kandidat. To mu priznamo, da je dober in pošten — kaj mu manjka, to pa Malus sam ve. Shod se je vršil še precej mirno, napadal in motil je samo eden, ki sliši na ime Okorn. To je bizeljski učitelj. Ta učitelj se smatra za silno učenega. O njegovi „učenosti“ bi lahko marsikaj poročali, a se nam ne zdi vredno, da bi se s takim človekom toliko ukvarjali. — Kar nas je pristašev „K. Z.“, bomo 7. maja volili našega kandidata in ta je Franc Pišek, državni poslanec, Orehovavas. Za kmečko skupino pa volimo dne 17. maja dr. Franc Jankoviča, zdravnik v Kozjem. — G. Malus, Vas bodo pa tudi nekateri volili na Bizeljskem, lahko bi rekli, večina Vas bo volila, zaradi tega pa nismo na Vas prav nič hudi. Gre se namreč samo za načela: Vi za celjske doktorje, mi za Kmečko zvezo.

Somišljeniki, ne dajte si od liberalcev popisati glasovnic!

Pouk za volitve.

Vsak volilec mora od županstva za volitev dobiti izkaznico in glasovnico. Izkaznica je dokaz, da je isti, ki jo ima, res volilec. Na glasovnico se zapišejo imena kandidatov. Župan mora vročiti izkaznico in glasovnico volilec v stanovališče, in če le mogoče, osebno. V vsakem slučaju se mora sprejem potrditi.

Volilci, katerim se izkaznice in glasovnice niso mogle dostaviti, jih dobijo pri županstvu. To mora župan osem dni pred volitvijo javno naznaniti.

Volilna komisija.

Občinski predstojnik mora ukreniti, da občinski zastopi najmanj tri tedne pred volitvijo izvolijo tri ude za vsako volilno komisijo.

Udje komisije se morajo izvoliti izmed volilnih upravičencev dotičnega volilnega razreda in dotičnega volilnega kraja.

Ker volilni komisarji ne smejo biti udje volilne komisije, se osebe, od c. kr. okrajnega glavarstva namenjene za posel volilnega komisarja, ne smejo voliti v volilno komisijo.

Istočasno s tremi udi je voliti dva namestnika.

Volilni komisiji predseduje župan. Ako noče tega posla sam izvrševati, imenuje drugega za predsednika, ki pa ne sme biti ud volilne komisije. Ob enem mu imenuje namestnika. Oba morata biti ude občinskega odbora.

Politični ogled.

— **Revolucija v Turčiji.** Oči cele Evrope so sedaj obrnjene na dogodke v Turčiji. V zadnji številki smo poročali, da so se uprli staroturki in umorili pravosodnega ministra. Po novejših poročilih pa je število žrtv mnogo večje, kakor se je splošno mislilo. Mrtvih oziroma težko ranjenih je nad 100 oseb. S častniki so silno grdo postopali, mnogo so jih zaprli in ranili, večinoma iz masčevalnosti. V Mersini so poklali 2000 Armencev. Armensko mesto Adama gori. Ranjen je bil tudi angleški konzul. Pri krvoprelitju v Adami je bilo umorjenih 400 kristjanov. Posamezna poročila, kako so staroturki ravnali s svojimi žrtvami, so tako grozovita, da se človeku kar lasje ježe, ako jih prebira. Kaj pa je bil vzrok staroturškemu uporu? Neposredni povod uporu je dal, kakor poročajo listi, nek članek lista „Serbesti“, kojega glavni urednik je bil dva dni po objavi tega članka umorjen. Članek pravi: „Zakaj narod ni več tako navdušen za ustavno življenje, kakor je bil spočetka? Naši voditelji (mladoturki) mislijo na vse drugo, le na koristi države ne. Izročili so jo anarhiji (brezvladju). Odbor se ne sramuje, ropati na škodo ljudstva. Zbornica, kakor da je ustvarjena samo za predsednika, ki mu je samovolja pridobila že palačo. Narod, ki ga je bil absolutizem pahnil v nesrečo, se je nadejal, da mu nova vlada prinese olajšav. Kruto se je varal. Beda je narasla. Kdo je kriv? Može iz mladoturškega odbora, ki nalagajo ljudstvu pod pretvezo, da ustanove šole, nova bremena. Povsod sejejo prepir, vmešavajo se v vladne posle. Kdaj nastopi vlada proti tem ljudem, ki lovijo le lastno korist? Odbor je hujša nesreča od lakote, groznejša od kuge.“ Ta članek je bil olje na žerjavico. Staroturki so si bili z mladoturki itak vedno v lašeh. Mladoturki so hoteli kar čez noč vse Turčijo presnovati v zapadnem smislu. In ravno v tem so mnogo grešili. Priprosi mohamedance namreč ne more zapopasti, kako bi mogel zaničevani gjaur, kakor imenuje kristjana, biti z njim enakopraven. Tudi se mu zdi strašen greh, ako hotijo ženske po ulicah brez pajčolana. Vse to in pa hujskanje bogoslovcev in nazadnje še sum, da so urednika lista „Serbesti“ umorili mladoturki, je torej povzročilo revolucijo. — Med tem, ko so staroturški vojaki klali po carigradskih ulicah, pa tudi mladoturki niso spali. V Solunu in po drugih makedonskih mestih se je kmalu zbralo nad 200.000 mož za pohod v Carigrad. Makedonijo so si mladoturki na mah osvojili. To je preplašilo staroturke. Poslali so mladoturkom nasproti poslanstva, da jih odvrnejo od namenjenega pohoda v Carigrad. Pogajanja dosežaj še niso imela uspeha. Mladoturki so uverjeni, da zmagajo.

Mala politična naznanila.

Dne 16. aprila: Koroškega deželnega zborra se v teh državnozbornih počitnicah, kakor se čuje, ne bodo sklicali. — Predvčerajšnjim se je vršil na Dunaju skupni ministrski svet, ki je razpravljaval o trgovinskih pogajanjih z Rumunijo. Morda že bo tekom prihodnjega tedna mogoče, uspešno končati pogajanja. — Cesar je včeraj v posebni avdijenci sprejel ogrskega ministrskega predsednika Weckerla.

Dne 17. aprila: Čehi nameravajo s šolskim letom 1910-11 ustanoviti na Dunaju češko srednjo šolo. — Nemški prestolonaslednik obišče našega cesarja dne 25. t. m. — V mestu Florido v Makedoniji je narod proglasil splošno vstajo in iztiral s silo vojaštvo iz mesta.

Dne 18. aprila: Pariški turški poslanik je dobil od svoje vlade obvestilo, da se je med Turčijo in Bolgarijo v vseh točkah dosegljivo sporazumljenje in da se bo zapisnik v kratkem podpisal. — Egipt stoji